

Време празника и зимских чаролија

ПОЛИТИКА

Компликује се ситуација на КиМ

Појачани дипломатски притисци на Београд

Стање на Косову и Метохији већ недељама је на граници озбиљног сукоба који би, уколико до њега дође, тешко могао да се контролише. Барикаде Срба на северу Косова постају нормалност, а Приштина очекује да препреке на путу уклоне Кфор и Еулекс. Запад, опет, тражи да то учине сами Срби.

Владислав Јовановић

Београд је последњих дана центар дипломатског окупљања, а иницијативе страних посредника наставиће се и наредних недеља. Најављује се да би у наредном периоду у Београд могли да дођу представници Квинте, пре свега изасланици немачког канцелара и француског председника, Јенс Плетнер и Емануел Бон. Очекује се да би њихово присуство могло да буде „појачано“ специјалцима САД и ЕУ за овај регион, Габријелом Ескобаром и Мирославом Лајчаком, који су и претходних дана походили српску престоницу.

Зашто се Западу жури да реши косметски проблем? Да ли десант дипломата значи да се приближавамо решењу овог проблема или је то један у низу притисака на Београд да прихвати европско решење?

Бивши шеф дипломатије СР Југославије Владислав Јовановић каже да је дипломатски десант на Београд последица наглашене потребе Запада да се ослободи нерешеног питања на западном Балкану због потребе да има одрешене руке за своје дуготрај-

није циљеве. Он оцењује да су у питању односи са Русијом са којом наставља исцрпљујући рат, уз очекивање да ће он да доведе до промена политике Москве и припрема се за одсудну битку и сукоб на Далеком истоку са Кином.

„У питању је једна врста дипломатске офанзиве која се огледа и у именовању нових изасланика, који су често овде, и у ажурирању сталних притисака на Београд који врше ЕУ и САД. То је пре свега, израз потребе Америке да коначно Балкан ‘решити’ и да га потпуно стави у своју орбиту. Ту мисли да треба решити проблем Косова и Републике Српске. За сада су сконцентрисани на Србију и Косово, рачунајући да ће једним ударцем моћи да убију две муве, јер би РС, без ослонаца на Србију, тешко могла да се одупре новим захтевима за радикализацијом односа у БиХ“, каже Владислав Јовановић.

Да се иза сцене одвија жива дипломатска активност у коју су укључени САД и ЕУ сведочи то што је шеф дипломатије ЕУ Ђузеп Борел изјавио да

ЦИЉ ЕУ ДА СРБИЈА ПРИЗНА КОСОВО

„Све што се сада ради је у правцу тога да Србија експлицитно или имплицитно призна државност Косова, да се та ствар коначно преломи. У основи допуњеног плана нема битнијих промена што је главна примедба и што је неприхватљиво, да стоји нека врста признања КиМ. То је кључно и за нас апсолутно неприхватљиво. Нема везе што се у том папиру не спомиње признање, али се спомиње да су две стране равноправне, да су непромењиве неке границе и независни наступ сваке од страна што би значило да се призна реалност и да се омогући Косову приступу у УН чиме би оно стекло пун међународноправни субјективитет“, наводи дипломата Зоран Миливојевић.

ФАЗА ИШЧЕКИВАЊА

Бивши шеф југословенске дипломатије Владислав Јовановић сматра да је циљ Запада да се проблем на Балкану коначно реши, а то подразумева да Србија призна тзв. Косово, тако што би Београд прихватио свршени чин од пре петнаестак година. Ту би се ставила тачка, што би Западу ослободило руке да јаче притиска Русију.

„Овако има тег на ногама због своје агресије на Србију и због претварања једне националне мањине у државу, што је противно свим међународним стандардима и праву. То му отежава чин моралне и политичке дискредитације Русије. Ми треба да будемо страна која ће то да плати, али нам се заузврат нуди нешто магловито“, наводи Јовановић и каже да је сада наступила фаза ишчекивања.

је направљен нови план за Косово, који је за разлику од претходних, наводно прихватило свих 27 држава чланица уније. На први поглед то не изгледа много важно, јер оне земље које су биле против признања КиМ се нису оглашавале о динамици разговора, али може да буде веома битно у динамици дијалога Београда и Приштине.

Бивши амбасадор у Француској Радомир Диклић каже да увек на крају године међународне организације покушавају да заврше своју агенду и то пре католичког Божића и распушта. Он наводи да осим тог, постоји и други битан разлог зашто је покренута та иницијатива и да су САД стварно извршиле велики притисак додатно оснаживши иницијативу Немачке и Француске. Каже да је допуњен и као такав достављен нашим властима, као и да би они желели да пре новогодишњих и божићних празника забележе резултат. „Та прича да је тај план подржало 27 држава ЕУ је мало дискутабилна. Верујем да Борел говори истину, али нисам сигуран да су баш све државе ЕУ сагласне са свим елементима тог предлога, јер би то онда индиректно значило да је и оних пет држава, чланица уније које не признају Косово, спремно да промени своју одлуку за шта, барем до сада, није било никаквих назнака“, каже Диклић.

Дипломата Зоран Миливојевић, пак, наводи да западни центри моћи имају намеру да у наредном периоду инаугуришу нову платформу за наставак преговора око нормализације

односа Београда и Приштине. За „Политику“ оцењује да им је намера да изврше притисак на Србију да прихвати европски предлог, то измењено и допуњено издање које је презентирано на самиту Тирана и дато српској и косовској делегацији да се изјасне о томе.

„Друга ствар је што је то у мозаику притисака на Србију да се убрза решавање косовског питања и ту има различитих мотива – водећи рачуна о украјинском рату и чињеници да се ту иде према неком расплету, али и да је циљ Запада да се ово питање реши пре тог проблема на истоку Европе“, каже Миливојевић.

Он додаје да је намера да овај део буде интегрисан у западну сферу моћи и интереса, што показује интервју Габријела Ескобара, где изричито каже да они рачунају да овај регион припада трансатлантској заједници.

Ђузеп Борел је пре неки дан изразио наду да ће се Београд и Приштина посветити деескалацији ситуације и повратку дијалога. Навео је да је то задатак који је ЕУ добила од Генералне скупштине Уједињених нација и да је управо он медијатор.

„Ово је неопходно за обе стране на европским путевима. После летњих инцидената донели смо предлог за двојицу лидера (Вучића и Куртија), ажурирали смо га последњих недеља, после последњег договора који смо постигли о таблицама, за који смо се надали да ћемо избећи тензије. Понудили смо тај предлог и морамо га хитно изнети“, подвукао је Борел. ■

Зоран Миливојевић

Уз последњи овогодишњи број СНН-а

Та насušна, а међу нама ретка реч: ХВАЛА!

Издак из штампе последњег овогодишњег броја „Српских недељних новина“, прилика је да се укратко осврнемо на учињено у минулој години и свима који су у протеклих 365 дана били са нама, на различите начине доприносили да у континуитету и са успехом обављамо поверене нам задатке – читаоцима, сарадницима и пословним партнерима, упутимо захвалност и најбоље жеље.

Чланови редакције српског писаног гласила у Мађарској, ову годину испраћају задовољни због сазнања да су уродили плодом напори свих нас, да садржаји

лист који сваког петка бесплатно стиже у ваше поштанске сандучиће, док смо на интернету свакодневно присутни на нашем порталу, са најсвежим дневно актуелним информација-

које припремамо, до наших читалаца редовно стижу. То смо чинили не само путем традиционалног, штампаног издања, већ и системом електронских комуникација, чему смо посвећени више од десет година. Као што је познато, наша редакција припрема

ма, а такође и на нашој Фејсбук страници. Таква пракса свакако доноси и више посла за наше сараднике и уреднике и појачава нашу одговорност за квалитет медијских садржаја које објављујемо путем ових медијских канала.

Наши сарадници су, и поред скромних техничких услова којима располажу, пре свега у погледу саобраћајних средстава, и у овој години извештавали о свим значајнијим догађајима у српској заједници у Мађарској, а дотicali смо и актуелне теме из нашег ширег окружења. Наравно, приоритет су нам увек били чланци о животу наших сународника у Мађарској, којима редовно посвећујемо највећи део простора у листу, али смо се и у овој години трудили да споменемо и неке глобалне друштвене, политичке, културолошке и историјске теме које нас посредно или непосредно дотичу као заједницу.

Нашој сарадничкој екипи, ових дана су се придружиле још две наше колегинице из српских школа у Сегедину и Дески, чему се посебно радујемо. Захваљујући њима, те просветне установе ће од сада у СНН-у бити знатно заступљеније.

У години која се ближи крају, трудили смо се не само да информисамо наше сународнике у Мађарској и региону, већ и да са њима као редакција остварујемо непосредне, живе контакте. Чланови уредништва нашег листа су се током ове јесени сваке недеље дружили са читаоцима, у просторијама Културног и медијског центра „Српски венац“, што, треба признати, није чест случај у медијској сфери. Свима који су заинтересовани да уз нашу помоћ унапреде своју културу комуникарања и стекну увид у посао којим се бавимо, и даље бесплатно пружамо ту могућност у оквиру наше

Школе креативног писања и комуникација „Теодор Павловић“, о чему смо већ извештавали. Овај вид едукације, који воде Драгана Меселџија, наш лектор и новинар, и др Драган Јаковљевић, главни уредник листа, практиковаћемо и у будућности,

сваке јесени и пролећа, па позивамо све наше читаоце да нам се придруже на неком од следећих циклуса овог вида дружења.

Осим тога, наставили смо плодно сарадњу са колегама из других медија, па се тако наши писани чланци често могу пратити и на интернет порталу РТС-а, док слушаоце Радио Београда једном недељно, у емисији „Вечерас заједно“, извештавамо о актуелностима у српској заједници у Мађарској. На тај начин смо у прилици да о најзначајнијим темама наше заједнице, информисамо и јавност у матичној земљи и читавом свету.

„Српске недељне новине“ су ове јесени, после паузе изазване вирусом корона, поново имале част да буду заступљене и представљене на овогодишњем Међународном сајму књига у Београду. Имали смо част да пред бројним посетиоцима у свечаној сали Београдског сајма представимо рад наше редакције, годишњу продукцију и актуелности којима смо највише посвећени у последње време. Била је то и прилика за бројне сусрете и освежавање контаката са нашим колегама, новинарима и пицима из матичне земље, региона и дијаспоре.

Такође смо наставили и неговање културе сећања, освежавајући успомене на наше далеке претходнике и суграђане. Реч је о уреднику и издавачу некадашњих „Српских народних новина“ Теодору Павловићу и књижевнику Миловану Видаковићу. У знак сећања на њих, настављамо праксу доделе годишњих награда са њиховим именима, људима који су постигли изузетне резултате на пољу публицистике, новинарства и књижевности.

Наравно, овако разгранате активности не би било могуће реализовати без подршке нашег издавача, Културног и медијског центра „Српски венац“, на челу са Зорицом Јурковић Ембер и Самоуправе Срба у Мађарској као нашом кровном организацијом, са Вером Пејић Сутор на челу, којима се такође захваљујемо.

У нади да ћемо и убудуће успешно сарађивати и дружити се, на ове и сличне начине, желимо вам пријатне наступајуће празнике и све најбоље у 2023. години.

Уредништво
„Српских недељних новина“

АКТУЕЛНО

Последња овогодишња седница Скупштинине ССМ

Делегати о будућем управљању СОЦ „Никола Тесла“

После прилично дуге расправе, на седници је усвојена одлука којом Скупштина позива свог председника да испита могућност формирања централне организационе јединице, која би управљала функционисањем и имовином свих институција у власништву земаљске самоуправе.

Седма овогодишња редовна седница Скупштине Самоуправе Срба у Мађарској (ССМ) одржана је 15. децембра, под председавањем Вере Пејић Сутор, председнице тог тела. Скупу је присуствовало 14 делегата, а непосредно пред почетак заседања, Игор Рус, потпредседник Скупштине, послао је молбу за измену дневног реда, позивајући се на Статут ССМ. Он је затражио да се на дневни ред као прва тачка, уврсти и извештај о спроведеној контроли појединих области функционисања у Српском образовном центру „Никола Тесла“.

Др Јованка Ластих, члан Скупштине и директорка те установе, тражила је реч пре гласања о дневном реду и нагласила да је овај начин промене дневног реда противзаконит, рекавши да је то учињено непуна два сата пре почетка седнице Скупштине. Наиме, одређена тачка Статута то омогућава само у специјалним условима који, како је рекла, у овом случају нису постојали. Такође је навела да је правни поступак израде наведене контроле Српског образовног центра „Никола Тесла“ био противзаконит, јер ни стручни одбори, нити Скупштина нису расправљали и донели одлу-

ку у покретању такве контроле, односно о исплати у вредности од скоро три милиона форинти.

Она је такође изнела мишљење да о тој теми не треба расправљати и доносити одлуке на овој седници, већ да би најпре требало на основу студије, коју је израдила екипа Српског педагошког и методолошког центра, донети одлуку о стратегији за наредни период, па онда тражити решења за систем и начин финансирања исте. Затражила је правно образложење и истакла је да ће у сваком случају тражити правну контролу надлежних органа.

Игор Рус је рекао да су уз сиже материјала о спроведеној контроли, послата и два предлога одлука, који омогућавају председнику ССМ-а да се тренутно предузму кораци у евентуалној реорганизацији установе, у циљу уштеде у буџету за 2023. годину.

Др Ластих није прихватила образложење, нагласивши да никако није реч о ургентној потреби и затражила одлагање накнадно додате тачке дневног реда. Такође је тражила и да се гласање о њеном стављању на дневни ред обави поименце, јер сматра да цела процедура сазивања и постављања дневног реда, односно

спровођење и финансирање контроле нису у складу са законом. Због тога је, како је истакла, и сам извештај противзаконит, па сваки скупштинар мора поименично да сноси одговорност за своју одлуку. Након гласања, испоставило се да је осморо делегата гласало за промену дневног реда, а предлог за поименично гласање није усвојен.

После детаљне анализе мониторинга, коју су доставиле финансијски саветници Ибоља Алмаши, власница фирме „Financial Ideas“ и др Бернадет Нађ, председница, уследила је дужа дискусија у којој је учествовало неколико делегата, као и Љубомир Алексов, представник српске заједнице у Мађарском парламенту.

На гласање је на крају стављен предлог одлуке којом Скупштина позива свог председника да на основу предлога контроле, испита могућност формирања централне организационе јединице при Самоуправи Срба у Мађарској (ГЕС – Gazdálkodási Ellátó Szervezet), која би обављала финансијске и књиговодствене послове и управљала функционисањем и имовином свих институција у власништву Самоуправе Срба у Мађарској, што је и усвојено.

Предлогом друге одлуке, Скупштина ССМ позива директора Српског забавишта, основне школе, гимназије, колегијума и библиотеке „Никола Тесла“ да на основу предлога изнетих у извештају саветника, у року од 30 дана припреми акциони план и пошаље га на оцену председнику Самоуправе Срба у Мађарској. Приликом изјашњавања о том предлогу, 7 скупштинара је гласало за, 4 против, док је троје било уздржано, тако да предлог није усвојен.

У наставку седнице усвојена је измена и допуна буџета Самоуправе

Срба у Мађарској и њених институција за 2022. годину. Трећа тачка односила се на уговор о пружању услуга исхране у Батањској двојезичној српској основној школи и забавишту. Финансијска комисија и Одбор за образовање су једногласно прихватили предлог одлуке. Скупштина је изгласала да одобрава Самоуправи града Батање остваривање права на субвенције за исхрану деце у Батањској образовној институцији од 1. јануара 2023. године.

На седници је поднет и извештај председнице ССМ о активностима између две седнице, а потом се повела реч о стању Сегединске школе и довршавању грађевинских радова у тој установи. Директорка подружне основне школе у Сегедину, у улози посматрача Љубинка Георгијевић је предложила да се следећа седница Скупштине одржи у Сегедину, да би се скупштинари упознали са стањем школе на лицу места.

На седници је усвојен годишњи план унутрашње ревизије за 2023. годину и извештај унутрашње контроле Канцеларије ССМ. Донете су и одлуке о издавању под закуп некретнина у Улици Нађмезе и препису власништва школске некретнине у Улици Ротенбилер број 14, у Будимпешти, у складу са законом.

Скупштина је, поред осталог, прихватила и измену и допуну Правилника о управљању имовином ССМ у Дески, јер је КУД „Банат“ затражио на бесплатно коришћење тамошњу некретнину, за функционисање Завичајне куће.

О додели Светосавске награде и Повеле „Сава Текелија“ делегати су одлучивали иза затворених врата, тако да имена добитника још нису позната јавности.

Катарина Павловић Бачи

Свечаност у Буџарском дому културе

ДРУШТВО

„Награда за народности” уручена Бојани Чобан Симић

Професор историје и народописа у пензији и прва директорка самосталне Српске школе у Будимпешти, Бојана Чобан Симић из Помаза, један је од овогодишњих добитника „Награде за народности”, која јој је свечано уручена.

Сваке године, 17. децембра, на Дан народности, Влада Мађарске, односно Министарство за људске ресурсе, додељује при-

знање „Награда за народности”, појединцима и организацијама који су остварили запажене резултате у области културе, религије, школства

и науке, у својим националним заједницама.

У присуству бројних председника и представника народности Самоправа у Мађарској, Миклош Шолтес, државни секретар за односе са црквама и народностима и Атила Филеп, државни секретар за социјална питања, уручили су награде, које је добило једанаест појединаца и две организације.

Свечаности у Бугарском дому културе су, поред осталих, присуствовали и Љубомир Алексов, представник Срба у Мађарском парламенту и Вера Пејић Сутор, председник Самоуправе Срба у Мађарској. Церемонија уручења признања била је пропраћена пригодним културно - уметничким програмом.
К. П.

Са заседања српских самоуправа

Сумирани резултати у Сантову, Чанаду и Мохачу

Српска самоуправа у Сантову (ССС) је 1. децембра одржала своје треће овогодишње заседање. председавала је Нада Бунчић-Ђурић, а на дневном реду је било разматрање финансијског стања. Сходно материјалним могућностима, СССР је одлучила да Сантовачкој српској православној црквеној општини упути 400.000 форинти, пошто се врши обнова поменутог објекта.

Сантовачка Српска самоуправа је и раније материјално помагала извођачке радове на реконструкцији месног српског православног храма и парохијског дома, а овога пута је близу пола милиона издвојила из свог буџета за подржавање реконструкционих послова.

ССС је одлучила да, сходно својим финансијским могућностима, буде суфинансијер и једног издавачког подухвата. Ради се о објављивању књиге о Радоју Домановићу, познатом српском сатиричару и приповедачу. Овај пројекат се везује за име Српског позоришта у Мађарској, а Сантовачка српска самоуправа је донела одлуку да за ово издање додели 30.000 форинти.

На седници се могло чути да су Сантовчани пред сам крај године и конкурисали. У домену културних

програма и манифестација, код Фонда „Бетлен Габор” ССНС је конкурисала са два пројекта: „Дан српске културе у Сантову” и „Песничко-културни и гастрономски дан”.

У међувремену, 17. децембра одржана је и последња овогодишња седница сантовачке Српске самоуправе, која је била јавна.

Српска самоуправа у Чанаду (ССЧ) је 2. децембра одржала јавну седницу, најпре у згради локане самоуправе села, а потом и у месном Дому народности. Присутне је поздравио Фрањо Колар, председник, који је нагласио да је и ове године све рађено сходно законским прописима. Говорећи о функционисању, он је подсетио да су последње две године протекле у знаку отежаних околности деловања. Упркос томе, Српска самоуправа у овом насељу је остала доследна својим циљевима и плановима. На основу раније израђеног дугорочног плана, и даље се фокусира на образовање, верски живот, сарадњу са матицом и Србима у региону.

Председник ССЧ-а је подсетио да су и током минуле године успели да помажу рад месне основне школе где се предаје српски језик, као и Дејчи

вртић, где се, такође, одвијају занимања на српском језику. Он је говорио и о пружању материјалне подршке деци која уче српски у месној основној школи, која функционише под окриљем Реформатске цркве.

Фрањо Колар се осврнуо и на сарадњу са месном Српском православном црквеном општином, при чему је дотакао и одржавање храмовне славе Ђурђевдан, као и уређење месног српског православног гробља. Он је изразио задовољство што су поједини радови, који нису били урађени због пандемије, ове године завршени. Ради се о фиксирању клупа и постављању новог крсног знамења на месном српском православном гробљу.

Сумирајући рад у протеклој години, председник месне Српске самоуправе је подсетио да су захваљујући конкурсним средствима од Уреда премијера и Фонда „Бетлен Габор”, достојно прославили ђурђевданску храмовну славу, успешно реализовали једнодневну екскурзију у Јегру и куповином зимзелених биљки улепшали Дом народности (Српско-румунски клуб) у Чанаду.

У овом објекту месна српска самоуправа често одржава приредбе, па је тако уз учешће спортиста из Србије, Румуније и Мађарске приредила међународни шаховски турнир, а с разлогом се може дичити и фотозложбом о прошлости Срба у овом селу.

У мохачком Српском клубу, 7. децембра одржана је последња овогодишња седница тамошње Српске самоуправе (ССМ), која је требало да буде јавна. Иако су Душан Мате и Зо-

рица Степанов, председник и потпредседник ССМ-а очекивали присуство грађана, нажалост, овога пута није било заинтересованих.

Ово тело је, сходно материјалним могућностима, и током 2022. реализовало све своје програме и планове, које је зацртало почетком текуће године, а о којима смо и ми писали, на страницама ССН-а.

Самоуправа Срба у Мохачу је платила одржавање гробљанске и капеле на Водици и помогла Тамбурашкој школи у Мохачу, као и објављивање разних издања на српском језику.

Мохачка српска самоуправа је на дневном реду заседања имала и разматрање зимских програма, као и финансијских резерви за приредбе које обично обележавају почетак нове календарске године. У јануару се планира дочек Српске нове године, а потом, у фебруару, „Колачијада”. Март ће обележити такмичење винара, а затим ће уследити и други програми.

Посебно радује вест да су већ почели радови на обнови месног српског православног храма, посвећеног Духовима. Наиме, и месна Српска православна црква уврштена је у капитални пројекат „Мохач 2026”, који се реализује поводом прославе 500. годишњице Мохачке битке. Влада Мађарске је одлучила да се у оквиру јубилеја спроведу разне инвестиције, везане за реконструкцију бројних културно-историјских и верских споменика, а на листи поменутих, налази се и српска православна светиња у самом центру града. За почетак радова обезбеђено је 80 милиона форинти.

П. М.

СЕЋАЊЕ

Обичај будимпештанских Срба

Традиционалним бродарењем обележен Дан сеобе

У Будимпешти и Сентандреји је 11. децембра, симболичним бродарењем Дунавом између та два града, традиционално је обележен Дан сеобе. У културном програму су учествовали гимназијалци Српске школе „Никола Тесла“, КУД „Табан“ и оркестар „Село“.

Борис Стојковски и Борислав Рус

Прохладан зимски дан био је у супротности са пријатном топлотом на броду, где су многобројни гости, уз пиће и музику, уживали у пловидби у погледу на Будимпешту и на огољене аде. Госте је поздравио Борислав Рус, председник Српске самоуправе у Будимпешти:

„Ми, Срби из Мађарске, већ годинама обележавамо Дан сеобе. Сећамо се наших предака, који су населили ове пределе и оставили нам у аманет оно што ми чувамо: нашу културу, језик и веру. Чувамо наш идентитет, наше школство и обичаје. То је наша обавеза, јер имамо све ово што нас

краси. То чувамо и преносимо на млађе генерације. Суштина овог путовања је да осетимо да смо Срби, који имају своју богату историју. Да овом моћном реком стигнемо до Сентандреје, где нас сачека седам цркава са духовима наших предака, које је довео Арсеније III Чарнојевић“, између осталог рекао је Рус.

У културном програму су учествовали гимназијалци Српске школе „Никола Тесла“: Миа Влајић 9.ц, Михајло Тапавица 9.0, Теодор Шарац 10.б и Милан Грунчић 11.б. Реч је добио и проф. др Борис Стојковски из Новог Сада, који је истакао да је важно го-

ворити о сеобама, јер од кад је света и века, миграције људи под разноразним околностима, представљају константу људског постојања:

„Миграције мењају слику Европе и света, тога смо сведоци и дан данас. Када је реч о Србима, Сентандреја је симбол сеоба Срба на ове просторе, иако су они још много раније населили рецимо речно острво Чепел и друге крајеве. Те 1690. године која је данас угаони камен онога због чега смо се сабрали на овом броду, Срби постају политички фактор, значајан чинилац као православци. Добили су одређене привилегије, а заузврат су имали обавезе, које су морали да испуне.“

У наставку програма фолклорну тачку извело је Културно-уметничко друштво „Табан“, уз пратњу оркестра „Село“ из Тукуље, под вођством Ладислава Халаса. Извршни музичари су током целе пловидбе забављали госте. У Сентандреји гости су били дочекани шљивовицом и топлим погачицама. На српском гробљу, група путника је положила венце на гробове истакнутих чланова српске заједнице, Предрага Степановића, Стојана

Вујићића, Димитрија Стефановића и Радивоја Кичића, као и венац крај родне куће Јакова Игњатовића. Сентандреја је дочекала госте обучена у празнично рухо, својом атмосфером и лепотом наново их освојила и позвала у обилазак уличица и атрактивних шарених продавница.

Манифестацији су, поред осталих, присуствовали и представници амбасаде Републике Србије Ивана Кунц, први саветник и Мирослав Јевтић, аташе, затим Пера Ластић, директор Српског института, Пера Богдан, потпредседник Самоуправе Срба у Мађарској, представници српских институција и медија, као и гости из Мађарске и Србије.

Организатори ове манифестације су били: Српска самоуправа у Будимпешти, у сарадњи са Српским институтом, Српским културним клубом у Будимпешти, Српским форумом, Српском самоуправом и Српским клубом у Сентандреји. Приредбу су материјално помогли: Министарство за људске ресурсе - Фондација „Бетлен Габор“ и Српска самоуправа XIX квартала – Кишпешт.

К. П.

СУСРЕТИ

Госћовање делегације Срба из Мађарске

Представа о патријарху пред публиком у Темишвару

На позив наших сународника из Румуније, у Темишвару су гостовали чланови Српског позоришта у Мађарској са представом о патријарху Павлу, али је то била прилика и за пријатељске сусрете челника крвних српских организација Срба из двеју суседних земаља.

После премијере и неколико успешних реприза изведених у Мађарској и бројних гостовања у Србији, дуодрама биографа и аутора текста др Јована Јањића „Патријарх Павле – бити човек међу људима и нељудима“, Српског позоришта у Мађарској, у режији Милана Руса, драмског уметника и директора Српског позоришта у Мађарској, представила се и Србима у Румунији, на Фестивалу „Дани српске културе“ у Темишвару.

Глумце је пратио и редитељ, поред Vere Пејић Сутор, председнице Самоуправе Срба у Мађарској и Љубомира Алексова, српског портпарола у Парламенту Мађарске. У позоришној сали новог Културног центра, госте је поздравио познати глумац Марко Аџић, на румунском и српском језику.

Присутнима се обратио и Љубомир Алексов, рекавши да је традиција дружења и добрих односа почела пре неколико деценија, када је упознао Славомира Гвозденовића.

„Увек ми је драго да дођем у Темишвар. Ми Срби, који смо некада живели у истој држави, а сада у две суседне земље, можемо да докажемо да повучене државне границе на мапи не значе ништа, јер смо ми припадници истог народа, што непрестано доказујемо. Драго ми је што Српско позориште у Мађарској гостује са овом представом, чији су почасни чланови познати и реномирани глумци, који потврђују наше јединство. По-

зориште је било и увек ће бити један од бастiona српске културе“, рекао је између осталог Алексов.

Представи су, поред Срба из Румуније, присуствовали: Владан Тадић, генерални конзул Републике Србије у Темишвару, Огњен Крстић, председник Савеза Срба у Румунији и представник Срба у Румунском парламенту, као и проф. Славомир Гвозденовић, почасни председник ССР-а.

К. П.

Усїех Вељка Ненадића у Будимїешїи

УМЕТНОСТ

Шамион Међународног такмичења „Барток Бела” за композиторе

Млади српски композитор, пијаниста и оргуљаш Вељко Ненадић је, у конкуренцији од 98 композиција које су из 31 земље света приспеле на престижно Међународно такмичење „Бела Барток”, освојио прво место. Победничку композицију на сцени Музичке академије у Будимпешти извели су истакнути мађарски уметници Барнабаш Келемен (виолина) и Јожеф Балог (клавир).

Најуспешнијим младим композиторима награде су уручене на гала вечери, која је уприличена у сали „Шолти”, Музичке академије „Франц Лист”, у Будимпешти, уз присуство бројних поштоваца модерне музике и свесрдну подршку младим талентима широм света.

„Конкурс је био потпуно анониман и ја сам своју композицију послао крајем августа, чак последњег дана

за конкурсисање. Затим сам након извесног времена обавештен да је моја композиција под називом 'Два става – Емпромпти и Перлетум мобиле за виолину и клавир', ушла у ужи избор од 17 радова, а нас тројица награђених нисмо до самог уручења знали ко је у ствари победио. Композиције из ужег избора оцењивао је интернационални жири, чији је председник био оскаровац Џон Кориљано, један од најпознатијих америчких компо-

ЗАДИВЉЕН АКАДЕМИЈОМ „ФЕРЕНЦ ЛИСТ”

О својим утисцима са Музичке академије у Будимпешти, наш саговорник каже:

„Потпуно сам био фасциниран Музичком академијом 'Лист Ференц' у Будимпешти, која управо показује однос Мађарске према култури и уметности. Први пут сам сада крочио у то лепо здање, видео дивне сале, све техничке могућности, опремљеност учионица, а само вече доделе награда је било изузетно свечано, добро организовано и посећено. Више мађарских медија је пратило ову доделу награда”.

Универзитет ЕЛТЕ

Студентски програм поводом Божића

Сваке године уочи Божића, на Институту за словенске и балтичке језике Универзитета ЕЛТЕ у Будимпешти, студенти и професори организују манифестацију „Словенски Божић”, па је тако било и овога пута. Сваки смер за овај догађај обично припрема своје програме, као што су народни плесови, рецитовање, свирање и певање ии квизови у којима сви могу да учествују.

Средином новембра, једнопочасовни програм одржан је великом амфитеатру ове установе. Студенти србистике су ове године наступили уз пратњу проф. др Александра Уркома на гитари и извели познату песму Лепе Брене „Јанош”, у рок варијанти.

После програма студенти су обилазили учионице, где је славље настављено, уз послужење и топле напитке.

Како сазнајемо, припремљена су национална јела и пића, па су тако у српском кабинету служена домаћа јела, гибаница, пита са сиром, колачи и неке карактеристичне српске грицкалице, попут „Плазме” и „Смокија”.

За опуштање и подизање атмосфере, није изостала традиционална шљивовица, која је од ове године на УНЕСКО-вој листи нематеријалног културног наслеђа, поред породичне славе, кола – традиционалне народне игре, павања уз гусле и злакуске лончарије.

К. П.

зритора данашњице и професор на 'Џулијарду'. Владало је велико узбуђење док водитељ гала вечери, на бини, није прочитао моје име, као победничко. Таква су правила такмичења, а затим смо имали прилику да се кратко обратимо публици и захвалимо на награди”, објашњава Вељко, док се и ми са наше стране, у име редакције „Српских недељних новина”, придружимо честиткама на овом изванредном успеху.

Победничку композицију Вељка Ненадића на сцени су извели истакнути мађарски уметници Барнабаш Келемен (виолина) и Јожеф Балог (клавир), након чега су уследиле прве овације мађарске публике. Поред трофеја и новчане награде, композитору је уручена и специјална награда издавачке куће „Едицио Музика” из Будимпеште.

„Да, веома сам срећан због прве награде! Ово такмичење сам пратио од самог настајања, а данас је једно од најзначајнијих композиторских такмичења у свету. Бела Барток је инспиративан и значајан композитор за све нас млађе уметнике, како због свог препознатљивог и оригиналног стила, тако и због уплива елемената традиционалне музике у модеран музички језик. Овога пута, ја нисам био инспирисан традиционалном музиком, али у неким другим својим композицијама, јесам. Поред главне, добио сам и специјалну награду која подразумева да ће позната мађарска издавачка кућа 'Едицио музика' објавити моју партитуру, а наредне године ће моја композиција бити обавезно дело на Бартоковом такмичењу за виолину. Ово такмичење сваке године мења фокус; ове године се бирала најбоља композиција, а следећих година ће се такмичити виолинисти, пијанисти и други музичари”, каже наш саговорник.

Вељко Ненадић је већ освајао број-

на домаћа и међународна такмичења, али је крај ове године за младог композитора био изузетно успешан. Поред награде у Будимпешти, остварио је још два велика успеха, на такмичењима „Луиђи Ноно” у Торину, као и на такмичењу „Нова музичка генерација 2022” у Казахстану, на које је такође слао своје композиције.

„Одрастао сам у Смедереву, где сам завршио нижу и средњу музичку школу, а почео сам да компоујем чим сам научио основне ноте и могао нешто да одсвирам на клавијатури. Мислим да сам имао девет година када сам направио своју прву композицију и та се љубав наставила и даље”, објашњава Вељко.

Композицију је студирао на Факултету музичке уметности у Београду, у класи академика Исидоре Жебељан и професора Драшка Ацића, а од 2021. године студира оргуље у класи професорке Маје Смиљанић-Радиф.

„Музичка академија је била мој једини избор, то сам одувек знао, и то композиција. Сада сам већ на докторским студијама, а радим и као сарадник на факултету. Радим са младим људима, који су веома блиски мени по годинама. Такође, студирам и оргуље, које свирамо у Катедрали Блажене Дјевице Марије у Београду. То је интересантан инструмент, а до сада сам већ имао прилику да пишем композиције за оргуље”, каже овај млади уметник.

Он истиче да београдска Музичка академија, упркос скромнијим материјалним могућностима, свим студентима пружа изванредно добро знање и посебан однос професора са студентима, што је, можда, компаративна предност српских студената, у односу на материјално моћније и опремљеније школе музике у свету.

Разговор водила:
Добрила Боројевић

ИНТЕРВЈУ

Виолета Алексић, новинар и радио-водишељ

Без изграђене културе говора нема доброг новинара

Полазнике Школе креативног писања и комуникација „Теодор Павловић“, Српских недељних новина, ових дана је са тајнама креирања и продукције радио-програма као медија, детаљно упознала Виолета Алексић, један од уредника и водитељ популарног Радио КРУГА из Швајцарске. Ову прилику искористили смо да са њом поразговарамо и за наш недељник.

додам да имамо дивне сараднике широм света, зато је ово место добрих вибрација. Поред радијске емисије, организатори смо и многобројних културних догађаја у Волксхаусу, кући културе града Цириха.

Каква је садржајна концепција ваших емисија?

– Наша емисија је колажног карактера, тиче се културе, па стога преносимо вести о догађајима из те сфере, како из матице и Швајцарске, тако из целог света. Имамо такође честа укључења, као и госте у студију, а емисије се углавном емитују уживо.

Како изгледа реализација једне емисије, од идеје до конкретизације?

– Пре свега моја је дужност да, као једна од уредница, будем информисана о свему што се дешава и о томе шта је приоритет те седмице, за наш програм. Затим следи контактирање гостију, најавна објава на свим друштвеним мрежама, склапање кошуљице у договору са Тањом Радојевић, одабир музике која прати радњу целе емисије, оригинална најавна и одјавна шпица, као и цинглови и рекламе. То све се у редакцији куца у виду крокија који нам служи као подсетник.

Наша пракса је да сваки гост мора од 18 часова да буде доступан. На тај начин проверамо и везу, ако неко гостује путем телефонског укључења. Гост који долази у студио такође мора бити у 18 часова присутан. Следи провера технике пре самог старта, али и мали ритуал пре емисије, који прак-

тикујемо Тања и ја од самог почетка. И, када се упали црвено светло, почиње једно фантастично путовање световима културе и уметности.

Да ли сте задовољни техничким условима у којима радите?

– Изузетно смо задовољни. Техника у нашој медијској кући не заостаје за националним фреквенцијама. У Швајцарској је стандард и на овом пољу такав да пружа комфор и квалитет, да тиме омогући што квалитетнији програм.

Да ли имате и финансијске изворе или је у њихову волонтерски рад?

– Радио КРУГ је непрофитна организација. Али, морам свакако рећи, пошто је Канал К културно удружење града Арауа, ми смо такође чланови истог, што подразумева и годишњу чланарину. Тиме стичемо право на одлуке не само у оквиру наше емисије, већ и на оне које се тичу саме медијске куће. На тај начин врло често се деси, када Канал К потпише уговор са потенцијалним спонзорима, део иде и за Радио Круг. Наравно, то подразумева и рекламу у нашој емисији, што ми увек прихватимо. Такође, у складу са уређивачком политиком наше медијске куће, смемо да промовишемо у нашој емисији и друге интересанте, па се дешава да пронађемо спонзоре сами.

Како успевате да пронађете међу нашим људима у Швајцарској, с обзиром на то да они живе у многим местима, а да је ваша редакција малобројна?

– Као и у сваком послу, и у овом је неопходно да будемо искрени према себи. Ако волите свој позив, не постоји препрека. По природи сам јако радознала, што и јесте битна ствар у овом позиву, а с обзиром на многе

моје активности и бројна познанства, није тешко доћи до информација. Ту такође игра велику улогу и доступност на друштвеним мрежама. Наравно свако од нас мора да буде искрен према себи што би значило и питања: да ли је ово посао за мене; могу ли ја то све? Ако је одговор позитиван, не постоје препреке. Швајцарска је мала земља и врло брзо се дође до информација, а културни свет је невероватно повезан, па нам не представља тешкоћу да сазнамо дешавања из целог света.

Које квалитете мора да поседује један успешан радио водитељ?

– Таленат, рад, труд, залагање, радозналост, одмереност, образовање, препознатљивост и упорност. Ако сте талентовани, лако је радом изградити препознатљивост. Континуитет вашег рада гради трајање. Трудом и вежбом лепог говора будите интересовање слушалаца. образовање које није само оно из школских клупа, већ оно шта сте научили на лицу места и сачували као битну лекцију, даће вам патину на све ово већ набројано. Успешан водитељ мора да зна да разговара, јер је он неко ко треба да води разговор.

Који је био Ваш првенствени мотив за бављење овим послом?

– Љубав. Ја сам имала срећу да одрстем у породици која је била изузетно друштвено активна, због тога је у нашој кући у гостима врло често била и екипа Радио Београда, као и тадашња Телевизија Београд. Срести великане тадашњег новинарства у свом дворцишту је за мене било нешто огромно. Врло брзо сам схватила да у малој радијској кутији не живе мали људи. За мене је радио, и уопште новинарство, најзанимљивији посао на свету, људи кажу и најопаснији.

Д. А.

Наша сународници у Швајцарској, а путем интернета и широм света, имају прилике да се на радио таласима редовно друже са екипом емисије „Радио КРУГ“, и то на таласима Радија Канал К. Од главне и одговорне уреднице ове емисије, Виолете Алексић, сазнајемо да ова медијска кућа траје преко 35 година и да се налази се у граду Арау, недалеко од Цириха.

– Слушаоци нас прате путем ФМ-а и интернета. Идејни творци РАДИЈА КРУГ смо Тања Радојевић и моја маленкост, а он не би био то што јесте без сјајне екипе која је делом из Швајцарске, а делом из Србије. Данас КРУГ, осим нас две, чине и Јован Арсенијевић, Мирослав Динић, Дејан Грујић и Љиљана Црнић. Морам да

ПУТ ПОПЛОЧАН ДОБРИМ И ЛОШИМ МОМЕНТИМА

„Не можете постићи успех ако се не намучите. Када схватимо да смо ту да напишемо, испричамо, забележимо пионире тренутка - ми смо самим тим урадили нешто за будуће генерације. Архивисали смо чињеницу, чувајући је на тај начин од заборавља. Ту се сусретнете са многим мање лепим стварима, али то не може умањити лепоту коначног исхода: да сте упркос свему направили добар интервју, написали одличан текст, снимили незабораван тренутак. И добро је што је пут сваког посла поплочан и dobrim и loшим моментима, јер тако се стиче искуство. Било је бројних ситуација када сам се запитала шта ми је ово требало, а онда прође време, које да одговор на питање зашто сам баш ја морала да прођем пакао да бих дошла до остварења“, каже Виолета Алексић.

Објављен 19. број „Барањских свезака“

Подсећање на једног заборављеног спортисту

Из штампе је управо изашао 19. број „Барањских свезака“, едиције Самоуправе Срба у Печују и Печујско-барањског српског удружења, које је посвећено Светозару Игалићу - Игалију, рођеном Шумберчанину, који је крајем 19. века својим „велосипедом“ пропутовао Европу.

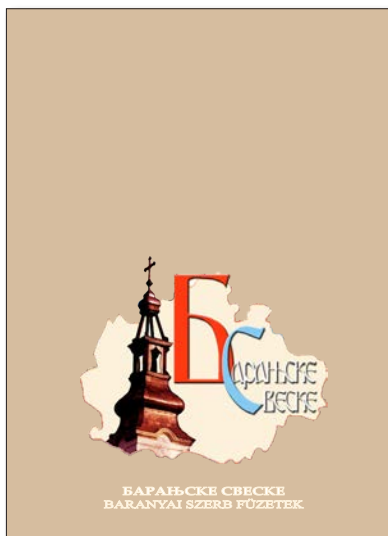
Студију о Светозару Игалићу је 2001. године написао Золтан Брејер из Мохача, који је свој дипломски рад посветио овом спортисти, касније земљопоседнику, врсном новинару и власнику часопис

са, преминулом тачно пре 100 година у Окленду, у САД-у.

„У нашем убрзаном свету, проучавање историје потпуно заборавља или игнорише појединце великог формата, попут Светозара Игалија. Са друге стране, постоје људи који се целог живота неуморно труде у корист вољене земље, да јој помогну у њеном развоју и расту. Траже ново, модерно, стварају, а онда тихо и анонимно нестају из видног поља човечанства. Сви се можемо сложити да је њихова судбина веома незахвална“, пише у предговору свог дипломског рада Золтан Брејер, који је управо таквој особи посветио свој истраживачки рад.

Студија се, првенствено, базира на текстовима, објављеним у појединим бројевима листа „Mohács és Vidéke“ (Мохач и његова околина) из прошлих векова. Разни новински извештаји, тачније, серија чланака је извештавала о томе како се Светозар Игали, млади студент из околине Мохача, вратио кући из Француске на свом велосипеду.

„Бициклизам у Мађарској почео је да цвета у последњој трећини 19. века, а у томе истакнуто место имао је Светозар (Игалић) Игали, човек кога ау-

тор Золтан Брејер упоређује са Иштваном Сечењем. „На основу података којима располажемо, усуђујем се да кажем да мађарска историја има још једног, готово подједнако корисног 'српског Сечења'. Мађарска историја мора да се поноси чињеницом да је особа српске националности - као Мађар - успела да унапреди добар углед своје земље било где у свету.“

Нема сумње да је Светозар (Игалић) Игали оставио дубок трак у друштвено-политичком, културном и спортском животу Мађарске, као Србин, који никада није заборавио своје корене, али је увек био одан својој домовини. Па, чак и у далекој туђини.

Ту чињеницу имали су у виду и носиоци издавачког подухвата – Печуј-

ско-барањско српско удружење и Самоуправа Срба у Печују, а објављивање писаног спомена, посвећеног Светозару Игалију, суфинансирали су: Уред премијера, Фонд „Габор Бетлен“, Самоуправа Срба Нове Пеште, Самоуправа Срба З. будимпештанског кварта, Самоуправа Срба у Баји, Самоуправа Срба у Липови и Самоуправа Срба у Мохачу.

Промоција најновијег броја Барањских свезака под насловом „Један заборављени 'спортсмен'“, одржана је 17. децембра у мохачкој градској библиотеци „Јене Мохачи“. Ту су, у присуству многобројне публике, издање представили: аутор Золтан Брејер и главни и одговорни уредник едиције, потписник овог извештаја.

Предраг Мандић

22. децембра 1996 – Преминуо је Миодраг Мића Поповић, сликар, ликовни критичар, писац, филмски режисер и академик.

22. децембра 2009 – Председник Србије Борис Тадић предао је у Стокхолму захтев за кандидатуру Србије за чланство у ЕУ шведском премијеру Фредеруку Рејнфелту, чија је земља председавала ЕУ у том шестомесечном периоду.

23. децембра 1943 – Врховна команда савезничких снага за Средоземље и Национални комитет ослобођења Југославије постигли су у Другом светском рату споразум о прихватању југословенских избеглица и њиховом пребацивању у северну Африку.

23. децембра 1990 – Словенци су се на плебисциту изјаснили за издвајање из СФР Југославије.

23. децембра 1994 – Република Српска и босанска влада у Сарајеву, уз посредовање бившег председника САД Џимија Картера (Jimmy Carter), потписале су четворомесечно примирје које ће ступити на снагу 1. јануара 1995.

23. децембра 2000 – На првим парламентарним изборима у Србији након одласка са власти Слободана Милошевића почетком октобра, убедљиву победу однела је Демократска опозиција Србије (ДОС).

24. децембра 1863 – Рођен је Љуба

Давидовић, један од првака Радикалне странке Србије. С Јашом Продановићем основао је 1901. Самосталну радикалну странку, а од 1912. био је на челу те странке. Био је министар просвете у влади Николе Пашића и један је од твораца Крфске декларације. Од 1919. председник је новоформиране Демократске странке. Два пута је био премијер Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца 1919. и 1924.

24. децембра 1944. – У Новом Саду је изашао први број дневног листа на мађарском језику „Сабад Вајдашаг“, који је у септембру 1945. променио назив у „Мађар со“.

28. децембра 2000 – Црногорска влада усвојила је Платформу за редефинисање односа Србије и Црне Горе на основу које би те две федералне јединице СР Југославије требало да постану суверене и независне државе.

28. децембра 2005 – Умро је истакнути драмски уметник Стево Жигон (80), који је најзначајнија глумачка остварења постигао на сцени Југословенског драмског позоришта у Београду, као и у бројним улогама на филму, радију и телевизији.

29. децембра 1835 – Умро је Филип Вишњић, слепи песник-гуслар, Србин из Босне, који је опевао све значајније догађаје из Првог српског устанка. Вук Караџић је 1815. запи-

сао многе његове песме, међу којима су најпознатије „Почетак буне на дахије“ и „Бож на Мишару“.

29. децембра 1921 – Рођен је српски писац Добросав (Добрица) Ћосић, први председник Савезне Републике Југославије од јуна 1992. („Деобе“, „Корени“, „Време смрти“, „Отпадник“, „Верник“, „Стварно и могуће“).

31. децембра 1845 – Рођен српски државник Никола Пашић, један од најзначајнијих политичара у историји Србије и Југославије, оснивач и вођа Народне радикалне странке. Пашић је био дугогодишњи председник владе Краљевине Србије и Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца. Често се наводи као један од најутицајнијих и најпознатијих политичара српске историје, познат по својој промишљености, луцидним опаскама и идејама. Био је и један од водећих интелектуалаца тадашње политичке елите.

1. јануара 45 – п. н. е. Ступио на снагу нови, Јулијански календар, којим је Гај Јулије Цезар, према саветима грчког астронома из Александрије Сосигена, реформисао рачунање времена тако што је за почетак године одредио 1. јануар уместо 1. марта.

1. јануара 1552 – У Београду је штампана прва књига ћирилицом, позната као „Београдско четворојеванђеље“.

ВРЕМЕПЛОВ

4. јануара 1494 – Штампарија у Цетињу штампала је прву књигу на српском језику – „Октоих првоглавник“ Ђурђа Црнојевића и штампара Макарија, једну од највише коришћених богослужбених књига у Српској православној цркви.

Српски државник Никола Пашић рођен је 31. децембра 1845.

ШКОЛСТВО

Ликовна колонија у СОЦ „Никола Тесла“

Размена креативне енергије младих сликара из региона

Бакарну јесен на Тргу ружа у Будимпешти ове године су осликали најмарљивији млади сликари из региона. Српска гимназија „Никола Тесла“ ни ове године није пропустила прилику да организује прави мали рај за све љубитеље ликовне уметности – 8. Ликовну колонију, можда најуспешнију до сада.

На Ликовној колонији учествовали су гости из Србије, Румуније, Хрватске и Македоније, а смештени су били у женском ђачком дому у Рожа улици.

Првог дана колоније, сви учесници са професорима похитали су у потрагу за инспирацијом за своје будуће радове. Тамо где су се запутили, богатства је било мноштво. На територији јужне пештанске жупаније, млади сликари су се упознали са историјом српског народа и дивили се уметности, коју је сама историја створила, уз умеће Срба који инспирисани сопственом судбином и обезбеђивањем живота својих наследни-

ка, стварају праву, сентименталну, религиозну уметност.

У Ловри и Српском Ковину ученици су фотографисали велелепни манастир, раскошне фреске, призоре у околини и запажали најситније детаље, који су им дозвољавали да у својим ремек делима врло експресивно искажу осећања, користећи све технике; од прецизних нацрта који подсећају на архитектонске, преко апстрактних дела надахнутих кубизмом, све до реалистичних покушаја стварања фреска. Званична тема колоније је добила је назив „Сакрално наслеђе Пештанске жупани-

је“.

Другог дана, оформљене идеје су из комплексних, креативних умова прешле на платна. Аула гимназије испуњена је еланом и бојама, које успешно занемарују и осликавају сваку кап јесење кише. Након пар сати рада, сви учесници колоније запутили су се у Парламент, једну од најлепших грађевина у читавом свету, где се упознају са мађарском историјом и раскошном архитектуром, која је понос читаве мађарске нације.

Среду обележавају уметничке блокаде и прасак емоција, а апсолутно перфектно преношење замисли у

опипљиву форму не може бити лак задатак ни за једног ствараоца. Суочавати се са грешкама и не знати како их решити, саставни је део процеса. Битно је да се процес наставља и да му треба веровати, што су учесници колоније и урадили, па су на самом крају дана били задовољни својим прогресом.

Четвртак је гостима донео диван обилазак Будимпеште, у виду панорамског разгледања из аутобуса и краткотрајних шетњи. Лепоте престонице Мађарске нахраниле су жељу за даљим радом, те по повратку из обиласка последњим потезима четкице учесници завршавају своје радове. За последњи дан колоније предвиђен је обилазак Музеја лепих уметности на Тргу хероја, где је изложена фасцинантна изложба легендарног Ел Грека.

Пре поласка у музеј, у петак 28. октобра, ученици су са професорима, од акрилом умрљане Ауле, створили бајковит изложбени простор. У прелепом амбијенту, украшеном радовима учесника 8. Ликовне колоније, ди-

ректорка школе др Јованка Ластић уручила је захвалнице присутнима и одржала кратак говор. Свима се срдечно обратио и професор Војислав Кларич из Земуске гимназије, који већ осам година са својим ученицима бива део колонија организованих у Српској гимназији „Никола Тесла“. Посебне похвале добила је професорка Анита Шухајда, главна организаторка програма.

Пар дана незаборавног искуства и стицања успомена и умећа, крунисани су крстарењем на Дунаву, где је колонија добила свог званичног победника, и посебно похвалила истакнуте учеснике. Прво место припало је ученици Српске гимназије „Никола Тесла“, једанаестакињи Јани Шошић.

На самом крају, упућене су последње захвалнице и лепе жеље присутнима, и најављена је следећа ликовна колонија, којој се радујемо. Остатак вечери проведен је хедонистички, уз музику, разговор и богату трпезу. Пројекат је финансирала Фондација „Габор Бетлен“.

Јана Шошић, 11/б

Стручна екскурзија

Батањци уче српски и кроз уметност

Почетна и напредна група Школице српског језика из Батање посетила је Нови Сад, Европску престоницу културе и пропратила неке од актуелних уметничких програма.

Позлазници вишемесечне школе, на челу са њиховом учитељицом Станиславом Ђенеш Екбауер, провели су један незабораван дан у граду, који је специфичан по својој гостољубивости, вишејезичности и отворености. Град у којем се ништа не ради на брзину, већ с мером и натенане, успео је да омађија и наше људе из Батање. Њихов највећи повод за долазак у Нови Сад била је посета Српском народном позоришту.

После обиласка града и гастрономског ужитка стигли су и до најстаријег професионалног театра у Срба, до

Српског народног позоришта и погледали музичку представу „Наше вече“, Ивана Босиљчића. Он већ дуже од деценије, поред богате телевизијске, филмске и позоришне каријере, са великим успехом представља своје ауторске пројекте љубитељима поезије и музике. Ово уметничко вече био је врхунски музички догађај, посебан и ретко виђан. Публика је бурним, емотивним реакцијама дочекала наступ. Он је на јединствен начин, уз пратњу музике, бираним тоновима, интерпретирао песме великана – Сергеја Јесењина, Константина Симонова, Булата Окуцаве, Шарла Бо-

длера, Алексе Шантића, Милана Ракића и др.

На сцени, уз глумца, нашли су се и фантастични музичари. Пре свега виртуоз класичне гитаре и композитор Зоран Стојановић, који је неколико деценија свирао са највећим извођачима музике у Португалији, затим Горан Ковачић, познати композитор

и професор гитаре. Уметничко вече било је употпуњено и сценским наступом, а публика је пратила глумца емотивно и уз овације, певајући познате стихове. На самом крају концерта, уз дуге и гласне аплаузе, глумац се са још неколико нумера опростио од публике.

С. Ђ.

КОНКУРС ЗА ИЗДАВАЊЕ КАНЦЕЛАРИЈСКОГ ПРОСТОРА

Обавештавамо Вас да Самоуправа Срба у Мађарској путем конкурса издаје у закуп канцеларију која се налази у њеном власништву, у VI кварту Будимпеште, у Нађмезе улици бр. 49 - приземље број 8, на катастарском броју: VI 28938/0/A/4. Некретнина величине 32 m² намењена је за канцеларијски простор од 1. јануара 2023. године.

Молимо заинтересоване да своје понуде за закуп некретнине пошаљу до 10. јануара 2023. године до 10.00 часова, на име председнице Самоуправе Срба у Мађарској на адресу: Самоуправа Срба у Мађарској, 1055 Будимпешта, Улица Микше Фалка бр. 3. или на адресу ssm@szerb.hu или ssm@t-online.hu

Остале информације:

- Некретнина није опремљена намештајем.
- На основу добијених понуда, одлуку о закупу доноси Финансијски одбор Самоуправе Срба у Мађарској.
- Са изабраним закупцем склапа се уговор о закупу на основу Закона о народностима бр. CLXXIX из 2011. године; на основу Закона о националној имовини СХСVI из 2011. године (у даљем тексту: „Закон о националној имовини“); и даље, меродаван је и Правилник Самоуправе Срба о руковању имовином и улагању.
- Скрећемо вам пажњу да, према Закону о националној имовини, уговор може да се склопи само са оним физичким или правним лицем које прихвата наведено у ставки 11. § (11) Закона о националној имовини.
- Уговор о закупу се склапа на одређено време (на шест месеци, до 30. јуна 2023. године).
- Минимална цена закупа је 100.000 форинти месечно, а цена садржи и месечне режијске трошкове.
- Место отварања коверата са понудама: Канцеларија Самоуправе Срба у Мађарској (1055 Budapest Falk Miksa utca 3.). Термин отварања коверата са понудама: према важећем Правилнику ССМ-а о руковању имовином и улагању.
- Процесу отварања коверата са понудама могу да присуствују особе које су дале понуду или особе са њиховим писменим овлашћењем.
- Начин и очекивани термин за вредновање пристиглих понуда су одређени Правилником ССМ-а о руковању имовином и улагању (тачка 42 и 43).

Некретнина може да се погледа у унапред уговорено време.

Детаљније информације можете добити у радном времену Самоуправе (пон-чет. 9-15 часова, пет. 9-12 часова) од др Јадранке Гергев, шефа Канцеларије ССМ, лично (Самоуправа Срба у Мађарској, 1055 Будимпешта, Улица Микше Фалка бр. 3.) или телефоном 061/331-5345.

Будимпешта, 15. децембар 2022.

КОНКУРС ЗА ИЗДАВАЊЕ КАНЦЕЛАРИЈСКОГ ПРОСТОРА

Обавештавамо Вас да Самоуправа Срба у Мађарској путем конкурса издаје у закуп канцеларију која се налази у њеном власништву, у VI кварту Будимпеште, у Нађмезе улици бр. 49 - приземље број 7, на катастарском броју: VI 28938/0/A/5. Некретнина величине 71 m² намењена је за канцеларијски простор од 1. јануара 2023. године.

Молимо заинтересоване да своје понуде за закуп некретнине пошаљу до 10. јануара 2023. године до 10.00 часова, на име председнице Самоуправе Срба у Мађарској на адресу: Самоуправа Срба у Мађарској, 1055 Будимпешта, Улица Микше Фалка бр. 3. или на адресу ssm@szerb.hu или ssm@t-online.hu

Остале информације:

- Некретнина није опремљена намештајем.
- На основу добијених понуда, одлуку о закупу доноси Финансијски одбор Самоуправе Срба у Мађарској.
- Са изабраним закупцем склапа се уговор о закупу на основу Закона о народностима бр. CLXXIX из 2011. године; на основу Закона о националној имовини СХСVI из 2011. године (у даљем тексту: „Закон о националној имовини“); и даље, меродаван је и Правилник Самоуправе Срба о руковању имовином и улагању.
- Скрећемо вам пажњу да, према Закону о националној имовини, уговор може да се склопи само са оним физичким или правним лицем које прихвата наведено у ставки 11. § (11) Закона о националној имовини.
- Уговор о закупу се склапа на одређено време (на шест месеци, до 30. јуна 2023. године). Минимална цена закупа је 300.000 форинти месечно, а цена садржи и месечне режијске трошкове.
- Место отварања коверата са понудама: Канцеларија Самоуправе Срба у Мађарској (1055 Budapest Falk Miksa utca 3.). Термин отварања коверата са понудама: према важећем Правилнику ССМ-а о руковању имовином и улагању.
- Процесу отварања коверата са понудама могу да присуствују особе које су дале понуду или особе са њиховим писменим овлашћењем.
- Начин и очекивани термин за вредновање пристиглих понуда су одређени Правилником ССМ-а о руковању имовином и улагању (тачка 42 и 43).

Некретнина може да се погледа у унапред уговорено време.

Детаљније информације можете добити у радном времену Самоуправе (пон-чет. 9-15 часова, пет. 9-12 часова) од др Јадранке Гергев, шефа Канцеларије ССМ, лично (Самоуправа Срба у Мађарској, 1055 Будимпешта, Улица Микше Фалка бр. 3.) или телефоном 061/331-5345.

Будимпешта, 15. децембар 2022.

„СРПСКИ ЕКРАН“ СВАКОГА ДАНА НА ТВ ПРОГРАМИМА У МАЂАРСКОЈ И СРБИЈИ И НА ИНТЕРНЕТУ

„Српски екран“, једину информативну емисију на српском језику у Мађарској, која ове године обележава три деценије емитовања, можете пратити на следећим ТВ каналима:

MTVA, Мађарски јавни сервис, Будимпешта:
DUNA: уторак, 06:50, DUNA WORLD:
уторак, 13:25

Радио-телевизија Војводине (РТВ):
РТВ1: четвртак, 16:27 и 01:32
РТВ2: понедељак, 06:32 и среда, 13:48

Радио-телевизија Србије, РТС СВЕТ:
Медијска мрежа српске дијаспоре:
петак, 13:58 и 03:25
(сваке друге седмице) и магазин
„Србија на вези“

PANNON TV (Суботица): среда, 11:30
Интернет: www.mediaklikk.hu/srpskiekran

Архив „Српског екрана“:
nava.hu (Nemzeti Audiovizuális Archivum - NAVA)

*Храм Свештој великомученика Георгија
у Будимпешти*

РАСПОРЕД БОГОСЛУЖЕЊА ЗА МЕСЕЦ ДЕЦЕМБАР 2022.

24. 12. субота – Вечерње 16 часова
25. 12. недеља – (Материце) 10 часова
СВ. ЛИТУРГИЈА

Јутрење се служи свакој дана у 8:00 часова

СЛЕДЕЋИ БРОЈ СНН-а ИЗЛАЗИ 12. ЈАНУАРА 2023.

Обавештавамо читаоце да ће наредни број нашег листа из штампе изаћи **12. јануара 2023.** године, после двонедељне зимске паузе, коју у ово доба године користе запослени у штампарии која штампа „Српске недељне новине“.

Наши сарадници ће, међутим, и за то време бити ангажовани на припреми интернет издања листа, као и на креирању Фејсбук странице СНН-а.

Следеће недеље читаоцима поклањамо књижевни додаток „Невен“, који објављујемо у сарадњи са Задужбином „Јаков Игњатовић“.

Редакција

НЕВЕН
NEVEN

СРПСКЕ НЕДЕЉНЕ НОВИНЕ

**СРПСКЕ
НАРОДНЕ НОВИНЕ**

СРБСКЕ

НАРОДНЕ НОВИНЕ.

www.snnovine.com

СРПСКЕ НЕДЕЉНЕ НОВИНЕ – Лист Срба у Мађарској ✦ Издавач: Српско културно и медијско предузеће (ДОО-Кфг) ✦ За издавача: Зорица Јурковић Ембер ✦ Главни и одговорни уредник: др Драган Јаковљевић ✦ Финансијер: Кабинет мађарског премијера (Miniszterelnökség) и Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. ✦ Фотоуређивач: Иван Јакшић ✦ Седиште редакције: Nagymező u. 49, 1065 Budapest ✦ Поштанска адреса: Szerb Országos Önkormányzat, Szerb Hetilap, Falk Miksa u. 3, 1055 Budapest ✦ Имејл уредништва: snnbudimpesta@gmail.com ✦ Web: www.snnovine.com ✦ Графички прелом листа: Тибор Фуксел ✦ За штампариију Szédesztűkő Bt.: Ференц Ибош ✦ Текстуралне прилоге и фотографије примамо искључиво у електронској форми. Уредништво задржава право лекторске обраде и скраћивања текстова у складу са расположивим новинским простором. ✦ СРПСКЕ НЕДЕЉНЕ НОВИНЕ су 2013. године награђене угледним друштвеним признањем – ВЕЛИКОМ ПЛАКЕТОМ УДРУЖЕЊА КЊИЖЕВНИКА СРБИЈЕ, за објективно и правовремено информисање, неговање српског језика и ћирилице и јачање веза српске заједнице у Мађарској са матичном државом Србијом и Удружењем књижевника Србије. ✦ HU ISSN 2061-0238

НЕВЕН

Дружења у Ловри и Помазу

Малишани срдечно дочекали Деда Мраза

Сваке године малишани из Ловре, Помаза, Калаза и Чобанца с радошћу дочекују свог омиљеног госта, Деда Мраза (Светог Николе). И овога пута, на позив Српског

позоришта у Мађарској, у свет зимских чаролија најмлађе су повели њихови стари познаници, дечји аниматори Ратко Краљевић и Предраг Вуковић Пеђолино.

У ловранској Српској основној школи, која је део СОЦ „Никола Тесла“ из Будимпеште, окупило се око осамдесет посетилаца – деце, родитеља и наставника школе, да погледају интересантну причу под називом „У потрази за Деда Мразом – ми га жељно чекамо“. У интерактивном програму, препуном шала, песама и игара, деца су препознала лажног Деда Мраза и са одушевљењем поздравила правога. На крају програма били су награђени поклоницама.

У Помазу је дочек Деда Мраза приређен традиционално, у замку Телеки-Ватаи, пред педесетак најмлађих гледалаца и њихових родитеља, уз пригодан дечји програм. Уследило је заједничко фотографисање и уручење пакетића за све присутне малишане.

Поклон пакетиће су обезбедиле Српске самоуправе у Ловри, Помазу, Калазу и Чобанцу, захваљујући Фондацији „Бетлен Габор“.

К. П.

Хуманитарна акција у Дески

Наше мало, неком значи много

и покушали су да и они објасне како су некад и неке помогли.

„И моја мама то ради“, каже Јасмин Киш. Вредне васпитачице позвале су мајку, Евгенију Киш Ханза. Она има фондацију под именом „Киш Чилаг непрофитна организација“, која помаже породицама у тешкој ситуацији. Одушевљење са обе стране – покушаће да се удруже и помогну деци.

Родитељи деце из забавишта су обавештени, скупљаће се играчке, одећа, обућа, књиге, храна и др. Све што су у могућности да донесу. Вредна деца код куће су бирала играчке и одећу коју би поклонили, а родитељи су паковали. У забавишту су бојили цртеже, које ће послати другарима, у највеселије боје, јер треба сви да се радују.

Кутије и кесе су пристизале, и полако кренуле да затрпавају малену зборницу. Није то сметало васпитачима, јер су увек нашли простора да смисле неке нове игре. Прошла је једна недеља, а за њом и још једна.

Време је да се опет позове Евгенија. Стижу празници и време је да обрадујемо децу. Она долази комбијем своје органи-

Међународни дан хуманости обележен је и у Српском забавишту у Дески, под слоганом „Наше мало, неком значи много“. Том приликом васпитачи су одржали активности за децу, које су им помогле да схвате значај помагања другим људима, деци, животињама.

„Знам шта значи бити хуман. Моја бака је радила у фирми, која је помагала деци која немају родитеље“, рекао нам је Мате Талаш.

А остали су следили његов пример,

зације, а деца, дадиље и васпитачи јој помажу да све спаковано пренесе. Није им хладно, трче од зборнице до аута, без јакне и са осмесима, знају да чине добро дело и поносни су што помажу.

Када су се врата комбија затворила Евгенија је своје руке склопила као да се моли и са највећим осмехом на лицу само срећно и кратко је рекла: „Хвала вам“!

С. С.

Свечаност у Сегедину

Забавиштанци прославили Светог Николу

У сегединском Српском забавишту које делује у оквиру будимпештанског СОЦ „Никола Тесла“, и ове године је свечано обележен Свети Никола, дечји пријатељ и заштитник. Прослава је одржана 15. децембра у преподневним сатима, а почела је освећењем водиче и благосиљањем славских дарова које су припремили малишани, са својим васпитачицама.

Вероучитељ Далибор Миленковић, парох сегедински, честитао им је празник и пожелео да буду добри и верни, како би једнога дана, када одра-

сту, постали узорни чланови друштва. Уследило је пригодни програм, који су извели полазници забавишта. Публика је погледала скеч „Три сиромашне девојке“, послушала Легенду о Св. Николи, а у наставку и дечје песме о овом свецу.

Како нас је обавестио отац Миленковић, Српска самоуправа из Сегедина је потом даривала децу слаткишима и играчкама. Следило је послужење за госте, али и за школарце, који су дошли на прославу код својих мањих другара из вртића.

Д. М.

